

Könnyekre fakadt

Jn 11,35

■ ISÓ DOROTTYA

Olyan emberi könnyekre fakadni, sírni, zokogni, sírdogálni, szipogni, megkönnyezni. Életünk első jele a sírás. Életünk szoros velejárója, hogy könnyek törnek ki a szemünkből. Sírunk, ha fáj valami, sírunk, ha rettegünk valamitől, sírunk, ha megsajnálunk valakit, egy beteget, a hozzátartozónkat, a barátunkat. Sírunk, ha búcsúznunk kell, akár egy időre, akár egész élethosszra. A gyász sírásra készítet, sokszor még akkor is, ha nem ismertük az elhunytat, csak látjuk a gyászolók fájdalmát.

Sírhatunk akkor is, ha valami esemény, történet mélyen érint bennünket. Meghat vagy megrendít. De még örömkünkben is sírhatunk. Hányszor tapasztaltuk már, hogy nagy örömkünkben könnyek törnek a szemünkbe!

Olyan emberi tehát. Olyan érthető Jézus sírása is. Hiszen ő is ember! Ezt mindegyik evangélium és egyetemes hitvallásaink is vallják: asszonytól született, mint mi mindannyian, neki is meg kellett tanulnia mindent, amire abban a korban szüksége volt egy gyermeknek, éhezett és szomjazott, elfáradt, és pihennie kellett. Hogyne rendítené meg kedves barátja halála és testvérei mély gyásza?

S mégis: van valami különös abban, hogy Jézus könnyekre fakadt. Különös, mert az evangélistáknál és köztük Jánosnál sem találkozunk azzal, hogy Jézusnak vagy bármely szereplőnek a lelkivilágát akarná bemutatni. Az evangéliumok az örömhír meghirdetését tűzték ki célul, és minden történetük, amelyet csokorba szednek, ezt a célt is szolgálja. Nem tudjuk, hogyan élte meg Zákheus a kitaszítottsgot, nem kapunk tájékoztatást arról, milyen érzésekkel teltek a vakon született ember mindennapjai, de nem hallunk arról sem, hogy aki leprás lett, hogyan viselte, hogy családjából, addigi életéből ki kell szakadnia és élve elrothadnia. Nincsenek beszámolók lelkiállapotokról, és érzelmekre is inkább csak következtetni tudunk. Miért tartja tehát János fontosnak, hogy itt leírja Jézus lelkiállapotát? Maga a görög szó, amelyet János használ – edakrüsen –, csak itt szerepel egyedül az evangéliumokban. Talán Mária és Márta gyásza fakasztotta könnyekre? De miért fontos ez az evangélium szempontjából?

Azért is különös ez a mondat, mert mondhatjuk, hogy éppen Jézus okozta ezt a mély gyászt. Hiszen időben hívták még, hogy gyógyítsa meg Lázárt. Jézus azonban nem ment, mert meg akarta várni, hogy Lázár meghaljon. Arra a csodatételre készült, amely összes csodatétele között a legnagyobb. Egy négy napja halott ember feltámasztására jött ide. Jól tudta tehát, hogy sírással és mély gyásszal fog találkozni. És tudta azt is, hogy néhány perc múlva Mária és Márta keserves könnyei örömkönnnyekké fognak válni, mert feltámasztja Lázárt a halálból, és Lázár kijön a barlangsírjából. Miért hát ez a megrendültség, ez a felindultság, ezek a könnyek?

Még a magyarázók sem egyformán gondolkodnak erről. Van, aki szerint Jézus azért fakad könnyekre, mert látja Mária reménytelenségét gyászában, és azt, hogy még Mária sem hisz abban, hogy

ő feltámaszthatja Lázárt. De vajon elvárna-e Jézus olyat, amiről Mária még semmit sem tud? Jairus lányát titokban támasztotta fel, a naini ifjút útközben, tanítványai társaságában. Hogyan is remélhetné Mária, hogy a már négy napja halott testvérét Jézus fel tudja támasztani? A gyógyításra még ő és testvére, Márta kérték meg, azt tudták, hitték, hogy Jézus hatalma kiterjed a betegségekre, de a négy napja halottra...?

Másik vélemény szerint Jézus azért fakad könnyekre, mert elfogja a harag a halál pusztító hatalmának láttán. Ez elfogadhatóbb magyarázat, hiszen a halál a bűn miatt adatott az embernek, s a bűn rettenetes dolgokat képes művelni az emberrel: megronthatja az egészséget, fogyatékossgal sújthat embereket, háborúkat robbanthat ki, korai halálba taszíthat, és elviheti azt, aki az egész család fenntartója volt, tönkretéve ezzel azt a családot is. A bűn hatalmának ilyen közvetlenül érzékelhető ereje bizonyára megrendíthette Jézust. De ha így volt, akkor megrendültségének kellett, hogy legyen még egy oka: az, hogy Jézusban még inkább megerősödött annak a tudata, hogy neki a bűn miatt kell meghalnia, hogy megszabadítsa az emberiséget ettől a pusztító hatalomtól. S talán még az is okozhatta megrendültségét, hogy most igazán átérezte, milyen rettenetes szenvedés és kín vár rá ezért a szabadításért, mert nincs semmi más, ami a rettenetes bünt legyőzhetné.

Valóban lehetséges, hogy ez vagy ehhez hasonló érzés kerítette hatalmába Jézust, amikor könnyekre fakadt. Mégsem mondhatjuk teljes bizonyossággal, hogy ez áll Jézus sírása mögött.

Inkább arra kell keresnünk a választ, hogy János miért írta bele a történetbe ezt a mozzanatot. Talán csak annyi, hogy szemtanú volt, és látta Jézus megrendültségét? Egyszerűen tehát objektív beszámolót adott ezzel János?

Nem feledhetjük, hogy éppen János az, aki így kezdi evangéliumát: *„Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. [...] Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.”* (Jn 1,1.14) Vagyis éppen János az, aki Jézusnak, a valóságos embernek az Isten voltát, örök létezését, Isten emberré születését a leghangsúlyosabban fogalmazza meg, s már evangéliuma elején kijelenti, hogy az öröktől fogva született Ige lett emberré a názareti Jézusban. Lázár feltámasztása is ennek az evangéliumi mondanivalónak a kifejezése. Jézus tehát a valóságos Isten. Nincs számára semmi, ami lehetetlen lenne, nem tud olyan erős lenni a bűn, bármennyire is erős, hogy Jézus ne tudná legyőzni. Ő a feltámadás és az élet, s aki hisz őbenne, ha meghal is, él. Ezért valljuk a Niceai hitvallásban így: valóságos Isten a valóságos Istentől.

Ezért amikor meghal valaki, akit nagyon szerettünk, akitől most búcsúzni kell, és zokog a szívünk, és patakszanak a könnyeink, gondoljunk János evangéliumának szavaira: *„Jézus könnyekre fakadt.”* Még ő is. Majd gondoljunk arra, hogy a könnyekre fakadó valóságos ember egyúttal a valóságos Isten is, aki elől menekül a halál, aki maga a feltámadás és az élet. És a könnyeken át, fájó szívvel, de élő reménységgel, bátran és lankadatlan hittel énekeljük: *„Győzelmet vettél, ó, Feltámadott! Dicsőséggel fényes a diadalod!”* (EÉ 388,1) Mert sem Lázár halálakor, sem a mi szerettünk sírjánál állva nem a bűné és a halálé a végső szó, bármennyire is ezt mutatja a pillanat, hanem a testté lett Igéé, Jézus Krisztusé, a mi Urunké és Megváltónké. Áldott legyen érte Urunk minden napon, örökkön örökké.